

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економіки підприємства та організації підприємницької діяльності

Допущено до захисту
Завідувач кафедри _____
(підпис)
О.Г. Янковий
(прізвище та ініціали)
“ ____ ” _____ 2018 року

ВИПУСКНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності економіка підприємства
за темою:
«ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ КОШТІВ
ПІДПРИЄМСТВА (НА ПРИКЛАДІ «ВП ЮЖНО-УКРАЇНСЬКА АЕС»»).

Виконавець:

студентки факультету економіки
та управління підприємництвом
Судакова Анна Дмитрівна
(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент
Кошельок Галина Володимирівна
(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ОДЕСА 2018

З М І С Т

	Стор.
ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ОБОРОТНИХ КОШТІВ	6
1.1. Сутність і значення оборотних коштів у діяльності підприємства	6
1.2. Склад, характеристика та класифікація оборотних коштів	12
1.3. Показники ефективності використання оборотних коштів підприємства	23
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ОБОРОТНИХ КОШТІВ ПІДПРИЄМТВА «ВП ЮЖНО-УКРАЇНСЬКА АЕС»	31
2.1 Характеристика діяльності підприємства та його основні показники фінансово-господарської діяльності	31
2.2 Аналіз складу, структури та динаміки оборотних коштів підприємства	35
2.3 Аналіз ефективності використання оборотних коштів підприємства	47
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ КОШТІВ ПІДПРИЄМТВА	52
3.1. Резерви підвищення ефективності використання оборотних коштів на підприємстві	52
3.2. Заходи щодо підвищення ефективності використання оборотних засобів підприємства	55
ВИСНОВКИ	
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	
ДОДАТКИ	

ВСТУП

В умовах становлення державою незалежності України, підвищення ролі підприємницьких структур як важливої складової фінансової системи держави особливо гостро постала проблема ефективного управління оборотними коштами. Специфіка утворення та використання оборотних коштів зумовлена організаційними та методологічними основами функціонування господарюючих суб'єктів. Важливість оборотних коштів у діяльності підприємств підсилюється й тим, що вони беруть участь у фінансовому забезпеченні господарської діяльності. Оборотні кошти підприємницьких структур перебувають у постійному русі, обслуговуючи всі стадії виробничого процесу. Можливе неузгодження технологічного ланцюга оборотності оборотних коштів може спричинити неконтрольованість зростання потреби в оборотних коштах, а за критичних випадків – і банкрутство.

Тому доцільно дослідити існуючі позиції відомих науковців щодо розуміння сутності «оборотних коштів» та суміжних понять.

В сучасній літературі проблеми трактування поняття «оборотні кошти», управління ними та ефективного їх використання розглядаються багатьма українськими вченими: В. С. Сухарський, О. С. Іванілов, О.Г.Білейченко, А. М. Поддєрьогін, Гур'єва, Г. О. Швиданенко, С. Ф. Покропивний, С. М.Клименко та зарубіжними вченими: Л. О. Роштейн, Н. Б. Єрмасов, В. Н. Смагін.

Особливу увагу приділяють вивченню стану економіки та використання обігового капіталу кожним окремим підприємством, а ефективність такого використання проявляється у швидкості оборотності оборотних коштів. Узгодженість процесу обігу коштів на кожній із трьох стадій процесу виробництва є основою підтримання стабільного стану підприємства. Основними завданнями дослідження оборотних засобів підприємства та джерел їх утворення є оптимальне розміщення оборотних активів, та формування їх за рахунок власних і позичених ресурсів.

Оптимізація розміщення оборотних засобів створює підґрунтя для цільового і економічного використання фінансових ресурсів, сприяє

зменшенню запасів у виробництві та обігу, успішному виконанню планів виробництва, реалізації продукції, підвищенню рентабельності і зміцненню фінансового стану підприємства. Отже, наявність у підприємства достатніх оборотних коштів оптимальної структури – необхідна передумова для його нормального функціонування в умовах ринкової економіки.

Ритмічність, злагодженість і висока результативність роботи підприємства багато в чому залежать від його забезпеченості оборотними коштами. Недолік засобів, що авансуються на придбання матеріальних запасів, може привести до скорочення виробництва, невиконання виробничої програми. Зайве відвернення засобів в запаси, що перевищують дійсну потребу, приводить до омертвляння ресурсів, неефективного їх використання.

Тому підприємство повинно здійснювати нормування оборотних коштів. Нормування націлене на визначення дійсно мінімальних (оптимальних) запасів на всіх стадіях руху оборотних фондів обігу.

Важливо також уміти правильно керувати оборотними коштами, розробляти і впроваджувати заходи, що сприяють зниженню матеріалоємності продукції і прискоренню оборотності оборотних коштів. У результаті прискорення оборотності оборотних коштів відбувається їхнє вивільнення, що дає цілий ряд позитивних ефектів.

Підприємство у випадку ефективного керування оборотними коштами може досягти раціонального економічного становища, збалансованого по ліквідності і прибутковості.

Головною метою цієї роботи є вивчення теоретичних і практичних аспектів резервів і шляхів підвищення ефективності використання оборотних коштів.

Досягнення цієї мети зумовило необхідність постановки та вирішення таких завдань:

- розкриття сутності оборотних коштів, як самостійної економічної категорії;
- дослідження складу та структури оборотних коштів;
- дослідження показників ефективності використання оборотних коштів;

- дослідження чинників ефективного використання оборотних коштів;
- аналіз стану оборотних коштів на підприємстві ПАТ «Одескабель»;
- аналіз ефективності використання оборотних коштів на підприємстві ПАТ «Одескабель»;
- визначення резервів підвищення ефективності використання оборотних коштів;
- розробка заходів щодо підвищення ефективності використання оборотних коштів на підприємстві «ВП ЮЖНО-УКРАЇНСЬКА АЕС».

Предметом дослідження виступають теоретичні та практичні аспекти резервів і шляхів підвищення ефективності використання оборотних коштів.

Об'єктом дослідження є оцінка ефективності використання оборотних коштів «ВП ЮЖНО-УКРАЇНСЬКА АЕС», основним напрямом якого є розведення птиці та заготовка м'ясної продукції.

Методом дослідження роботи є діалектичний метод дослідження явищ та процесів у їх взаємозв'язку і розвитку. Для вирішення поставлених завдань були використані: метод статистичного аналізу, горизонтальний, вертикальний методи фінансового аналізу, графічний методи.

Інформаційною базою дослідження виступають наукові публікації, монографічні видання вітчизняних учених, нормативно-законодавчі акти України, дані статистичних щорічників, фінансові звіти «ВП ЮЖНО-УКРАЇНСЬКА АЕС» за 2015-2017 р.р.

Бакалаврська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (80 найменувань). Загальний обсяг бакалаврської роботи становить 70 сторінок комп'ютерного тексту, містить 22 таблиці та 4 рисунок.

ВИСНОВОК

Отже оборотні кошти – це складне і багатогранне поняття. Тому не вщухають спори із питання визначення оборотних коштів. На основі проведеного аналізу сутності оборотних коштів ми дотримуємося підходу, який визначає оборотні кошти як об'єктивно необхідну економічну категорію, що є авансованою в грошовій формі сукупною вартістю для створення оборотних виробничих фондів і фондів обігу, що постійно переходить у процесі планомірного кругообігу з однієї функціональної форми в іншу з метою забезпечення безперервного та розширеного відновлення виробництва.

Також на основі проведеного аналізу ми прийшли до висновків, що до складу оборотних коштів не входять вартість амортизаційних відрахувань та дебіторської заборгованості. Також на відміну від оборотних активів до оборотних коштів не входять короткострокові фінансові інвестиції, оскільки вони являють собою форму тимчасово вільного оборотного капіталу. Таке розмежування понять оборотних коштів, оборотного капіталу та оборотних активів має велике практичне значення для цілей аналізу та планування.

В даній роботі також аналізувалась ефективність використання оборотних коштів на підприємстві ПАТ «Одескабель». На основі проведеного аналізу можна зробити висновок, що структура як оборотного капіталу, так і джерел його формування не є оптимальною, хоча структура джерел формування оборотного капіталу має позитивну динаміку. На протязі 2015-2017 років ефективність використання оборотного капіталу погіршилась. Основною причиною такого погіршення стало збільшення виробничих запасів і дебіторської заборгованості. Це може бути викликано особливостями галузі. Нами було запропоновано заходи із зміни кредитної політики, та зміни системи управління виробничими запасами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бандурка О.М., Коробов М.Я. „Фінансова діяльність підприємства” Київ „Либідь” 2003. – 354 с.
2. Бланк И. А. Управление активами - К.: «Ника – Центр» 2000 – 712с.
3. Бойчик У.М. Економіка підприємства: Навч. Посібник. – Вид. 2-е, доповн. Переробл.: -К.: Атіка, - 2006. - С.528
4. Внутрішній економічний механізм підприємства: Навч. посіб. / За ред. М. Г. Грещака. - К.: КНЕУ, 2001. - 228 с.
5. Голов С. Ф. Управлінський облік: Підручник. - 2-ге вид. - К.: Лібра, 2004. - 704 с.
6. Голубенко О.Л. Класифікаційні ознаки оборотного капіталу підприємства// Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. – 2013. – №3 (61) – С.263 –с.52-56
7. Гур'єва Я. В. Обігові кошти та резерви підвищення ефективності їх використання (на базі промислових підприємств м. Харкова): автореф. дис... канд. екон. наук: 08.04.01 / Харківський національний університет ім. В. Н.Каразіна. — Харків, 2000. — 18 с.
8. Дайле А. Практика контроллинга: Пер. с нем. / Под ред. и с предисл. М.Л. Лукашевича, Е.Н. Тихоненковой. - М.: Финансы и статистика, 2003. - 336 с.
9. Демчук Л.А. Нормування оборотних коштів на підприємствах // Економіка АПК. – 2008. – №10. – С. 39-44.
10. Дикань В.Л., Козинець А.С., Чупир В.Є. Діагностика фінансового стану підприємства: Навч.посібник. – Харків: УкрДАЗТ, 2007. – 150с.
11. Дубровська Є.В. Дослідження теоретичних основ щодо сутності поняття «оборотні кошти» // Вісник Хмельницького національного університету. – 2009. - №1. – С.128-131
12. Егоренко Д.В. "Совершенствование анализа эффективности использования оборотных средств" 2000, 165с.

13. Економіка підприємств: Посібник/За ред. П.С. Харіва. – Тернопіль: Економічна думка, 2000.
14. Економічний аналіз : навч. посібник / М. А. Болюх, В. З. Бурчевський, М. І. Горбаток та ін.; за ред. акад. НАНУ, проф. М. Г. Чумаченка. – К. : КНЕУ, 2001. – 540 с.
15. Економіка підприємства: Підручник/За заг. ред. С.Ф.Покропивного. – Вид.2-е, перер. і доп.-К.:КНЕУ, 2000.-С. 149-156.
16. Ефимова О. В. Анализ оборотных активов организации. // Бухгалтерский учет – 2000г.
17. Житна І.П., Нескреба А.М. Економічний аналіз господарської діяльності підприємства. – К., 1992.
18. Задорожна Н. В. Мікроекономічна теорія виробництва та витрат: Навч. посіб. - К.: КНЕУ, 2003. - 219 с.
19. Іванілов О.С. „Економіка підприємства”, Київ „Центр учбової літератури” 2009.
20. Карбовник А. М. Удосконалення методів аналізу фінансового стану підприємств. Фінанси України, 2001р.
21. Клименко С. М., Дуброва О. С. Обґрунтування господарських рішень та оцінка ризиків: Навч. посіб. - К.: КНЕУ, 2005. - 288 с.
22. Ковальчук І.В. „Економіка підприємства”: Навч.посіб. – К.: Знання, 2008 – 679с. – (Вища освіта ХХІ століття).
23. Колодяжна К.А. Механізм управління оборотними коштами на підприємствах: необхідність удосконалення // Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. – 2009. - №1. – С.330-332.
24. Кононова О.О. Управління процесами забезпечення і використання оборотних коштів на підприємствах аграрного сектору // Агросвіт. – 2008. - №12. – С.39-43
25. Кошельок Г.В. Діагностика фінансово-економічної стійкості підприємства на основі грошових потоків / Янковий О.Г., Кошельок Г.В.

- // Вісник соціально-економічних досліджень: зб. наук. праць; за ред.: М. І. Зверякова (голов. ред.) та ін. (ISSN 2313-4569). – Одеса: Одеський національний економічний університет. – 2017. – № 2 (63). – С 69-78.
26. Кошельок Г.В. Контролінг грошових потоків підприємства / Кошельок Г.В. // Економіка підприємства: сучасні проблеми теорії та практики: матеріали п'ятої Міжнар. наук.-практ. конф. 22-23 вересня 2017 р. – Одеса, Атлант, 2017. – С. 175-176.
27. Кошельок Г.В. Методи та форми самостійної роботи студентів / Кошельок Г.В., Малишко В.С. // Науково-методична конференція «Забезпечення якості вищої освіти: проблеми та перспективи розвитку», 2017. – С. 246-247.
28. Кошельок Г.В. Методика проведення стрес-тестування ризиків грошових потоків підприємства / Кошельок Г.В. // [Електронний ресурс] Приазовський економічний вісник. – 2017. – № 5 (05). – Режим доступу до ресурсу: <http://pev.kpu.zp.ua/vypusk-505>
29. Кошельок Г.В. Методичні підходи до оцінки рівня фінансово-економічної безпеки підприємства / Кошельок Г.В. // Фінансово-кредитна система: вектор розвитку: збірник матеріалів II Міжнародної науково-практичної конференції (м. Ужгород, 26 квітня 2017 р.) – Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2017. – 284 с.
30. Кошельок Г.В. Основні методи оцінки конкурентоспроможності підприємства / Кошельок Г.В., Малишко В.С. // Економіка підприємства: сучасні проблеми теорії та практики: матеріали п'ятої Міжнар. наук.-практ. конф. 22-23 вересня 2017 р. – Одеса, Атлант, 2017. – С. 34-36.
31. Кошельок Г.В. Прогнозування фінансового циклу підприємства / Кошельок Г.В. // European journal of economics and management volume 3, issue 6, 2017. С. 92-98.
32. Кошельок Г.В. Сучасний стан і перспективи розвитку оптової торгівлі в Україні / Кошельок Г.В. // Інтелект XXI. – 2018. – № 1. – С. 80-85.

33. Кошельок Г.В. Теоретичні основи оптимізації структури оборотних коштів підприємства / Кошельок Г.В., Белік Д.О., Коваль В.В. // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право: науковий журнал. Вип. 1 (78). – Київ: УДУНМТ, 2015. С. 45-52.
34. Кошельок Г.В. Технології критичного мислення / Кошельок Г.В., Янковий О.Г. // Науково-методична конференція «Забезпечення якості вищої освіти: проблеми та перспективи розвитку», 2017. – С. 104-106.
35. Кучеренко В.Р., Андрейченко А.В., Грінченко Р.В. Моніторинг світових ринків харчової сировини та продукції АПК. Навчальний посібник// В.Р. Кучеренко, А.В. Андрейченко, Р.В. Грінченко – Одеса: Прес-курер, 2013. – 112 с.
36. Лаврененко В. В., Тоцький В. І. Організаційний розвиток підприємства: Навч. посіб. - К: КНЕУ, 2004. - 311 с.
37. Лахтіонова Л.А. Фінансовий аналіз суб'єктів господарювання: Монографія. – К.: КНЕУ, 2001. – 387с.
38. Литвинов А.С. К вопросу определения сущности экономического воспроизводства / А.С. Литвинов // Економіка і організація управління. – 2014. - № 3 (19)- 4 (20). – с.166-174.
39. Литвинова В. А. Повышение конкурентоспособности продукции: проблемы определения эффективности // Бізнесінформ. – №8. – 2013. – С. 252–255.
40. Литвинова В. А. Формирование системы факторных показателей для оценки конкурентоспособности электрических водонагревателей на региональном рынке // Інноваційна економіка. – 2015. – №4 (59). – С. 141–145.
41. Літвінов О. С. Фактори енергоємності продукції промислового підприємства: монографія / О. С. Літвінов. – Одеса: ОНЕУ, 2006. – 242 с.
42. Літвінов О.С. Аналіз взаємозв'язку структури витрат на оплату праці та ефективності праці на підприємствах кабельної промисловості / О.С. Літвінов, О.О. Сукач // Трансформаційні процеси економічної системи в

- умовах сучасних викликів : монографія / За заг. ред. В.І. Гринчуцького. – Тернопіль: Крок, 2014. – С.456-466.
- 43.Літвінов О.С. Визначення сутності та складових організаційно-економічного механізму управління підприємством в умовах інноваційного розвитку / О.С. Літвінов, С.М. Капталан // Управління розвитком. - 2016. - № 3 (185). - с. 59-65.
- 44.Літвінов О.С. Визначення факторів конкурентоспроможності закладів охорони здоров'я в умовах інноваційного розвитку / О.С. Літвінов // Науковий вісник Одеського національного економічного університету. – Науки:
- 45.Ломоносов А.В.// Економіка підприємства. Навчальний посібник – Миколаїв: НУК - 2004. – С.328 – С.121
- 46.Маргасова В. Ефективне формування та використання оборотних коштів // Сіверянський літопис. - 2007. - №1(31). - С. 214-215.
- 47.Мельник Л.Г. Економіка підприємства: Конспект лекцій: навч. посіб. / Л.Г. Мельник, О.І. Корінцева. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2004. – 412 с.
- 48.Назаренков О.Ф. Стан та тенденції структури оборотних коштів промислових підприємств в Україні. //Актуальні проблеми економіки - 2006. - №6(60).
- 49.Наливайко А. П. Теорія стратегії підприємства. Сучасний стан та напрямки розвитку: Монографія. - К.: КНЕУ, 2001. - 227 с.
50. Осипов В.И. Экономика предприятия: учебник / В.И. Осипов. – Одесса: МАЯК, 2005. – 720 с.
- 51.Осипов П.В. Интегральный производственный потенциал пищевой промышленности. – Одесса: Институт проблем рынка и экономико-экологических исследований НАН Украины, 2004. – 289 с.
- 52.П(С)БО № 13 «Подання поточних активів і поточних зобов'язань»
- 53.Павловська О. В. Формування оптимального розміщення оборотних активів суб'єктів господарювання. Фінанси України – 2011р. №7 ст.

- 54.Парамонов А. В. Учет и анализ предпринимательского капитала // Аудит и финансовый анализ. – 2001г.
- 55.Пащенко І Л. Прогнозування фінансової діяльності підприємства. 2003р.
- 56.Поддєрьогін А. М., Буряк Л. Д., Нам Г. Г. та ін. Фінанси підприємств: Підручник / Керівник авт. кол. і наук. ред. А. М. Поддєрьогін. – 3-є вид., перероб. та доп. – К.: КНЕУ, 2000. – 460 с.
- 57.Подольська В.О. Фінансовий аналіз / Подольська В.О., Яріш О.В. Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2007.-488с.
- 58.Покропивний С.Ф. „Економіка підприємства”. К.: КНЕУ, 2005.
- 59.Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість». Затверджено наказом МФУ від 20.10.1999 р. № 237.
- 60.Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання». Затверджено наказом МФУ від 31.01.2000 р. № 20.
- 61.Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати». Затверджено наказом МФУ від №3 18.31.12.99 р. № 246.
- 62.Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Баланс». Затверджено наказом МФУ від 31.03.1999 № 87.
- 63.Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 3 «Звіт про фінансові результати». Затверджено наказом МФУ від 31.03.1999 р. № 87.
- 64.Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси». Затверджено наказом МФУ від 20.10.1999 р. № 246.
- 65.Посилкіна Р.В. Економіка підприємства: Підручн. Для студ. Вищ. Навч. Закладів/ П 61 – Х.: Вид-во НФау: Золоті сторінки, 2006. – С.488
66. Продиус Ю. И. Экономика предприятия / Ю. И. Продиус. – Одесса: Черноморье, 2002. – 414 с.
- 67.Слав'юк Р. А. Фінанси підприємств. Навчальний посібник – К.: ЦУЛ 2002р.
- 68.Смит Адам Исследование о природе и причина багатства народов (Кн I-III). // Рос. акад. наук. Ин-т экономики: - М.: Наука, -1993. –с. 570

69. Сухарський В. С. Економічний словник: довідник. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2002. – 328 с.
70. Тюріна Н.М., Ведерников М.Д., Капінос Г.І. та ін. „Економіка промислового підприємства”: Підручник / За ред. Тюріної Н.М. – Львів: „Новий світ-2000”, 2008.- 312 с.
71. Федонін О. С., Рєпіна І. М., Олексюк О. І. Потенціал підприємства: формування і оцінка: Навч. посіб. - К.: КНЕУ, 2003. - 316 с.
72. Фінанси підприємств. Підручник/Під ред. Поддєрьогіна А. М. – К.: КНЕУ, 2000р.
73. Хомидов А. У. Анализ бухгалтерского баланса // Аудит и финансовый анализ. – 2001г. – №1
74. Чурилов С. В. Анализ собственного оборотного капитала // Бухгалтерский учет. – 2000г. - №11
75. Шваб Л.І. Економіка підприємства: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Каравела, 2004.
76. Шеремет А.Д., Сайфулин Р.С. Методика финансового анализа.- М.: ИНФРА-М, 1997. - 196с.
77. Экономика предприятия (фирмы) : Учебник / Под ред. проф. О.И. Волкова и доц. О.В. Девяткина. 3-е изд., переработанное и дополненное. М.: ИНФРА-М, 2002. 601 с. (серия "Высшее образование").
78. Экономика предприятия / В.Я. Хрипач, Г.З. Суша, Г.К. Оноприенко; Под общ. ред. В.Я. Хрипача. – Мн.: Экономпресс, 2001. – 464 с.
79. Экономика предприятия: Учеб. для вузов / Под ред. В.Я. Горфинкеля, 3-е изд., перераб. и доп. - М.: ЮНИТИ - Дана, 2001. - 718с.
80. Экономика предприятия: Учебное пособие / Л.И. Нехорошева, Н.Б. Антонова, М.А. Зайцева и др.; Под общ. ред. Н.И. Нехорошевой. – Мн.: Выш. шк., 2003. – 383 с.

